

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΣΧΟΛΗ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΑΠΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

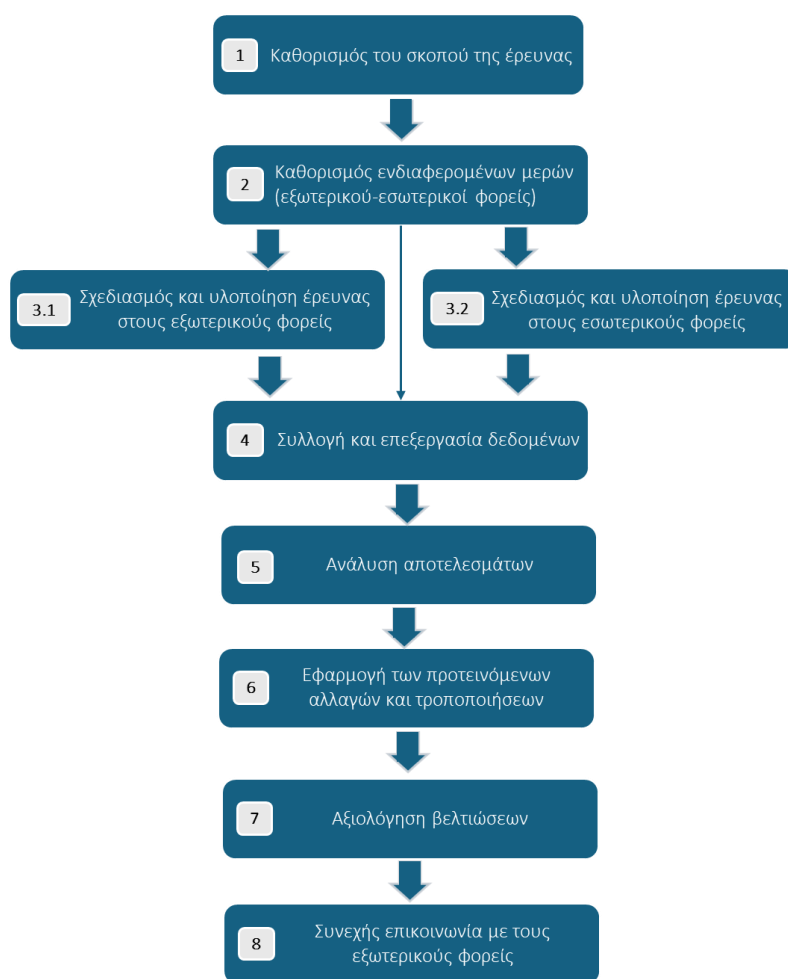
ΙΟΥΝΙΟΣ 2024

Περιεχόμενα

Ανάπτυξη Ερευνητικού Εργαλείου και Διαμόρφωση Συμμετοχικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση του ΠΠΣ	3
Στοιχεία της Έρευνας των Εξωτερικών Φορέων.....	5
Ανάπτυξη του Ερωτηματολογίου	5
Στοιχεία της έρευνας	6
Ανάλυση αποτελεσμάτων	7
Σύνδεση Εξωτερικών φορέων με το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας.....	7
Σημασία λειτουργιών του Τμήματος	7
Πηγές πληροφόρησης των εξωτερικών φορέων.....	8
Αξιολόγηση των αποφοίτων του Τμήματος από τους εξωτερικούς φορείς	9
Δεξιότητες/ικανότητες των αποφοίτων του Τμήματος που θεωρούνται σημαντικές για την επαγγελματική επιτυχία.....	9
Αποτύπωση της εικόνας των εξωτερικών φορέων σε σχέση με τους παράγοντες διαφοροποίησης του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας.	11
Αποτύπωση της γνώμης των εξωτερικών φορέων για το Τμήμα.....	11
Διερεύνηση επιθυμίας πρόσληψης ή συνεργασίας με απόφοιτο/η του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας	12
Συμπεράσματα.....	12

Ανάπτυξη Ερευνητικού Εργαλείου και Διαμόρφωση Συμμετοχικής Προσέγγισης για τη Βελτίωση του ΠΠΣ

Το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας, στα πλαίσια της νέας του στρατηγικής¹, αποφάσισε να αναπτύξει κατάλληλο εργαλείο αξιολόγησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη προκειμένου να εξασφαλίσει μια ολοκληρωμένη και αντικειμενική εικόνα για το πρόγραμμα σπουδών του (Σχήμα 1). Η συμμετοχή των εξωτερικών φορέων ενισχύει την εξωστρέφεια του Τμήματος και τη σύνδεσή του με το ευρύτερο επαγγελματικό περιβάλλον, ενώ η συμμετοχή των εσωτερικών φορέων ενισχύει την εσωτερική διακυβέρνηση και συνεισφέρει στη συνεχή βελτίωση του προγράμματος σπουδών. Μέσω αυτής της διαδικασίας αξιολόγησης, το Τμήμα θα έχει τη δυνατότητα να αντιληφθεί τις δυνατότητες ανάπτυξης και τις πιθανές προκλήσεις που αντιμετωπίζει το πρόγραμμα σπουδών, ενισχύοντας έτσι την ικανότητά του να προσφέρει μια υψηλής ποιότητας εκπαιδευτική εμπειρία στους/στις φοιτητές/τριες, την εικόνα του Τμήματος και την επιτυχία των αποφοίτων του.

Σχήμα 1. Τα στάδια της ανάπτυξης του εργαλείου αξιολόγησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Τα ενδιαφερόμενα μέρη καθορίστηκαν βάσει της σχέσης τους με το Τμήμα και περιλαμβάνουν τους εξωτερικούς φορείς (επαγγελματικοί εταίροι, ακαδημαϊκοί εταίροι, συνεργάτες ερευνητές, φορείς πρακτικής άσκησης, απόφοιτοι) και τους εσωτερικούς φορείς (μέλη ΔΕΠ, φοιτητές/ριες, διδάσκοντες/ουσες, πτυχιούχοι). Η έρευνα αξιολόγησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) αναμένεται να προσδιορίσει σημαντικές πτυχές για την επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων, καθορίζοντας ταυτόχρονα τις δεξιότητες και ικανότητες που θεωρούνται ουσιώδεις στον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των μαθημάτων από τα μέλη ΔΕΠ. Επιπλέον, θα αναδείξει τις προσδοκίες των φοιτητών/τριών σχετικά με την εκπαίδευσή τους και θα διερευνήσει τις

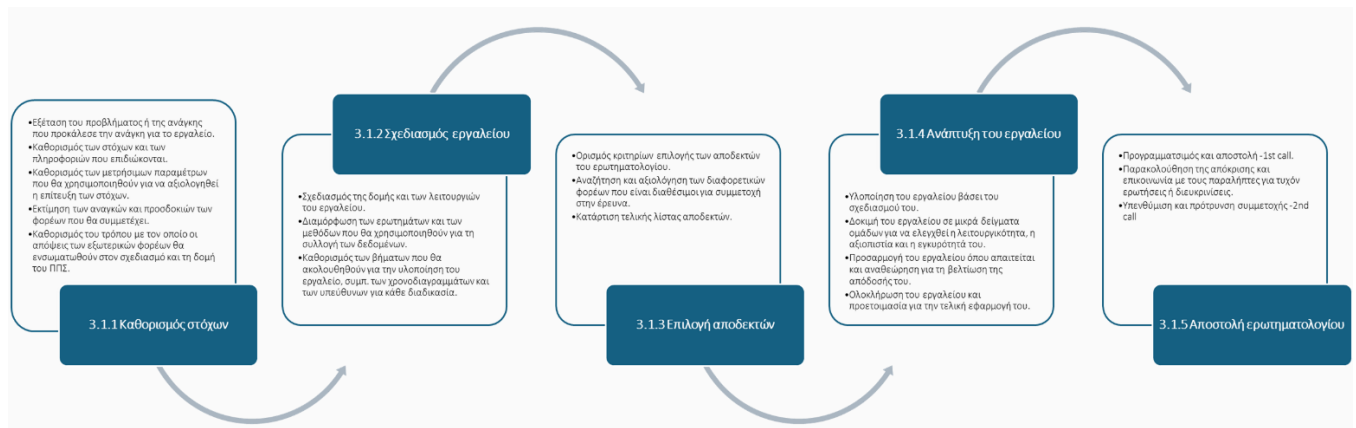
¹ Στρατηγικό / Αναπτυξιακό Σχέδιο Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης & Τεχνολογίας/19-01-2024

ομοιότητες και τις διαφορές στις απόψεις μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων, προσφέροντας έτσι ένα πλαίσιο αναφοράς για τη βελτίωση του προγράμματος σπουδών.

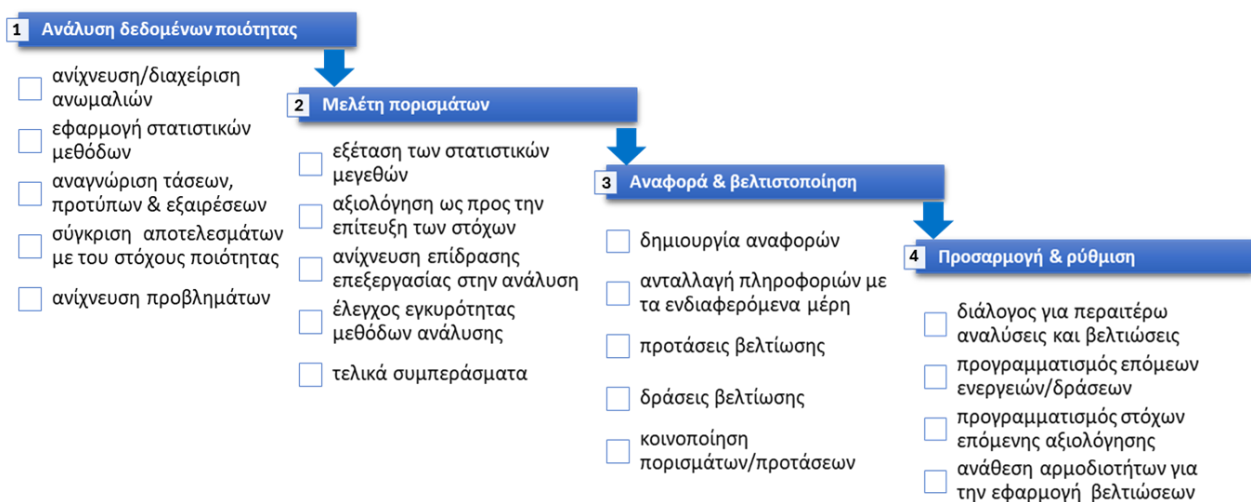
Ειδικότερα, οι σκοποί της έρευνας, όπως εξειδικεύονται ανά κατηγορία φορέα και παράμετρο της έρευνας, παρουσιάζονται παρακάτω:

- Προσδιορισμός των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που οι επαγγελματίες και απόφοιτοι του Τμήματος θεωρούν σημαντικές στην επαγγελματική αποκατάσταση των πτυχιούχων (δηλ., που θα οδηγήσουν στην πρόσληψη ενός/μίας απόφοιτου). Οι απόψεις αυτές ορίζουν την παράμετρο: *τι θα έπρεπε να είναι*.
- Προσδιορισμός των δεξιοτήτων και ικανοτήτων που τα μέλη ΔΕΠ θεωρούν σημαντικές στον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή των μαθημάτων τους. Οι απόψεις αυτές ορίζουν την παράμετρο: *τι είναι*.
- Προσδιορισμός των προσδοκιών των φοιτητών/τριών σχετικά με την εκπαίδευσή τους. Οι απόψεις αυτές ορίζουν την παράμετρο: *τι αναμένεται*.
- Προσδιορισμός της αξιολόγησης του προγράμματος σπουδών από τους ακαδημαϊκούς εταίρους και τους συνεργάτες ερευνητές, αναφορικά με την εναρμόνισή του με τις σύγχρονες επιστημονικές/τεχνολογικές τάσεις και τη σύγκρισή του με αντίστοιχα προγράμματα άλλων ιδρυμάτων. Οι απόψεις αυτές ορίζουν την παράμετρο: *πώς συγκρίνεται*.

Η έρευνα θα διεξαχθεί σε τρεις φάσεις. Η πρώτη φάση αφορά τους εξωτερικούς φορείς (Σχ. 2) και η δεύτερη φάση τους εσωτερικούς φορείς. Στην τρίτη φάση (Σχ. 3), θα διερευνηθούν οι ομοιότητες και οι διαφορές μεταξύ των απόψεων των διαφόρων εμπλεκόμενων φορέων.

Σχήμα 2. Η διαδικασία ανάπτυξης του ερωτηματολογίου για τη λήψη γνώμης για τα προσόντα των αποφοίτων από τους εξωτερικούς φορείς (φάση 3.1).

Σχήμα 3. Η διαδικασία ανάλυσης των δεδομένων ποιότητας (φάση 5).

Ειδικότερα, θα συγκριθούν (α) οι απόψεις των επιχειρηματιών που προσλαμβάνουν τους αποφοίτους του Τμήματος με τις απόψεις του διδακτικού προσωπικού που είναι υπεύθυνο για την προετοιμασία των φοιτητών/τριών, (β) οι απόψεις του διδακτικού προσωπικού με τις απόψεις των ακαδημαϊκών εταίρων και των συνεργατών ερευνητών και (γ) οι απόψεις του διδακτικού προσωπικού με αυτές των φοιτητών/τριών. Οι παρατηρούμενες διαφοροποιήσεις αναμένεται να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο αναφοράς σχετικά με το πώς το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών εναρμονίζεται με τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της βιομηχανίας και της αγοράς εργασίας, και μπορεί να λειτουργήσει ως οδηγός για τη βελτίωση του ΠΠΣ.

Στοιχεία της Έρευνας των Εξωτερικών Φορέων

Η ΟΜΕΑ του Τμήματος ανέπτυξε ένα δομημένο εργαλείο έρευνας για να διερευνηθούν οι παρακάτω ερευνητικές ερωτήσεις:

RQ1. Ποια είναι η σχέση των εξωτερικών φορέων με το Τμήμα;

RQ2. Ποιες είναι οι κύριες πηγές πληροφόρησης για το Τμήμα;

RQ3. Ποια είναι η αντίληψη των ενδιαφερομένων για την επάρκεια της εκπαίδευσης σε σχέση με τις τρέχουσες ανάγκες του τομέα;

RQ4. Πώς διαφοροποιείται το ΠΠΣ στη Βιομηχανική Διοίκηση και Τεχνολογία σε σχέση με ένα γενικό πρόγραμμα στη Διοίκηση;

RQ5. Ποια είναι η αντίληψη των εξωτερικών φορέων για τα πεδία αναγνωρισιμότητας του Τμήματος;

RQ6. Ποια είναι η αποδοχή των αποφοίτων του Τμήματος από την αγορά εργασίας;

Οι ερωτήσεις αυτές θεωρούνται κρίσιμες για την ανάπτυξη του Τμήματος, καθώς αναδεικνύουν τους τομείς που απαιτούν περαιτέρω διερεύνηση και δράση για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας της λειτουργίας του. Η συμμετοχή των εξωτερικών φορέων αναμένεται (α) να προσφέρει εξειδικευμένη εμπειρία και επαγγελματική γνώση για τον εμπλουτισμό του ΠΠΣ και την εναρμόνισή του στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, (β) να προσφέρει στο Τμήμα μια ουσιαστική ανατροφοδότηση σχετικά με την απόδοση και την αποτελεσματικότητά του, βοηθώντας το να αναγνωρίσει τα σημεία ισχύος και τους τομείς βελτίωσης, (γ) να ενισχύσει τη σχέση και τη συνεργασία μεταξύ του Τμήματος και του ευρύτερου επαγγελματικού περιβάλλοντος, προάγοντας την ανάπτυξη δικτύων και την εξωστρέφεια και (δ) να ενισχύσει τη διαφάνεια και την εμπιστοσύνη στο Τμήμα, καθιστώντας το πιο ανοικτό και διαφανές στην κοινωνία.

Ανάπτυξη του Ερωτηματολογίου

Η αξιολόγηση του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στη Βιομηχανική Διοίκηση και Τεχνολογία από τους εξωτερικούς φορείς διενεργείται κάθε πενταετία από την ΟΜΕΑ του Τμήματος. Σχεδιάστηκε ένα ερωτηματολόγιο με βάση τα ερευνητικά ερωτήματα που διατυπώθηκαν παραπάνω. Οι ερωτήσεις που περιλαμβάνει είναι τόσο ανοικτού όσο και κλειστού τύπου και απευθύνονται σε διαφορετικούς στόχους, όπως η αξιολόγηση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της απασχολησιμότητας των αποφοίτων, η αντίληψη των εργοδοτών και των αποφοίτων για την επάρκεια και την καταλληλότητα του προγράμματος και η ανάδειξη των δυνατοτήτων βελτίωσης και ανάπτυξης.

Οι αποδέκτες του ερωτηματολογίου περιλαμβάνουν επαγγελματικούς και ακαδημαϊκούς εταίρους, φορείς Πρακτικής και απόφοιτους του Τμήματος. Η επιλογή των αποδεκτών πραγματοποιήθηκε σε τρία (3) στάδια:

(1) Ορισμός κριτηρίων επιλογής των αποδεκτών του ερωτηματολογίου.

(2) Αναζήτηση και αξιολόγηση των διαφορετικών φορέων που είναι διαθέσιμοι για συμμετοχή στην έρευνα.

(3) Κατάρτιση τελικής λίστας αποδεκτών.

Τα κριτήρια επιλογής εξειδικεύονται ανά ομάδα αποδεκτών προκειμένου να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα της κάθε ομάδας στην έρευνα (Πίνακας 1). Το ερωτηματολόγιο καλύπτει διάφορες διαστάσεις, οι οποίες θεωρούνται κρίσιμες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του εκπαιδευτικού προγράμματος και την ενίσχυση της απορροφησιμότητας των αποφοίτων (Πίνακας 2).

Πίνακας 1. Κριτήρια επιλογής των αποδεκτών του ερωτηματολογίου

Ομάδα αποδεκτών	Κριτήριο επιλογής	Περιγραφή
Επαγγελματίες/Εκπρόσωποι Επαγγελματικών Φορέων	Επιχειρηματική δραστηριότητα	Επιλέγονται εργοδότες που απασχολούν αποφοίτους του προγράμματος ή έχουν στενή σχέση με τον κλάδο των σπουδών.
	Τομέας δραστηριότητας	Επιλέγονται εργοδότες από συγκεκριμένους τομείς (π.χ. βιομηχανία, υπηρεσίες, τεχνολογία) για να αξιολογηθεί η απασχολησιμότητα των αποφοίτων σε διάφορους κλάδους.
Ακαδημαϊκοί/Ερευνητές	Εξειδίκευση	Επιλέγονται ακαδημαϊκοί και ερευνητές που απασχολούνται στο συγκεκριμένο πεδίο των σπουδών για να προσφέρουν εμπειρίες και απόψεις που σχετίζονται άμεσα με το πρόγραμμα σπουδών.
	Επίπεδο εκπαίδευσης και ερευνητική εμπειρία	Προτιμώνται ακαδημαϊκοί με υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης και εκτεταμένη ερευνητική δραστηριότητα στον τομέα.
Απόφοιτοι/ες	Επαγγελματική εμπειρία	Επιλέγονται απόφοιτοι που έχουν αποκτήσει εμπειρία εργασίας σε σχετικούς τομείς και μπορούν να παρέχουν αξιόλογη προοπτική απασχόλησης στους/στις νέους/ες φοιτητές/τριες.
	Επιτυχία στην επαγγελματική σταδιοδρομία	Επιλέγονται απόφοιτοι που έχουν επιτύχει σημαντική πρόοδο στην καριέρα τους ή έχουν διακριθεί σε σχετικούς τομείς.

Πίνακας 2. Διαστάσεις του ΠΠΣ που καλύπτει το ερωτηματολόγιο.

Διάσταση ΠΠΣ	Παράμετρος αξιολόγησης
Σημαντικές λειτουργίες του Τμήματος	Αυτή η διάσταση εξετάζει ποιες λειτουργίες του Τμήματος θεωρούν οι συμμετέχοντες σημαντικές σε σχέση με τις προτεραιότητες που έχει θέσει το Τμήμα.
Πηγές πληροφόρησης	Εξετάζεται η απόδοση των μέσων ενημέρωσης και πληροφόρησης που εφαρμόζει το Τμήμα.
Αξιολόγηση της ποιότητας του προγράμματος	Αυτή η διάσταση αξιολογεί την ικανοποίηση των συμμετεχόντων/ουσών σε σχέση με διάφορες πτυχές του προγράμματος, όπως η ποιότητα της εκπαίδευσης, η προετοιμασία για την απασχόληση, η εκπαίδευση σε θέματα έρευνας και ηθικής, κ.α.
Δεξιότητες και ικανότητες	Αυτή η διάσταση εξετάζει ποιες δεξιότητες και ικανότητες θεωρούν οι συμμετέχοντες σημαντικές για την επαγγελματική επιτυχία των αποφοίτων και την κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων.

Στοιχεία της έρευνας

Η αξιολόγηση του Τμήματος από εξωτερικούς φορείς πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 14/5/2024-30/5/2024. Το ερωτηματολόγιο υλοποιήθηκε με τη χρήση Google Forms και επισυνάπτεται στο Παράρτημα. Πριν την ολοκλήρωση του ερωτηματολογίου αυτό απεστάλη πιλοτικά σε μια ομάδα φορέων που συνεργάζονται με το Τμήμα (εργοδότες, απόφοιτοι, ακαδημαϊκοί συνεργάτες) προκειμένου να αξιολογηθεί η αξιοπιστία/συνέπεια του πριν από την ευρεία εφαρμογή του (έλεγχος της σαφήνειας των ερωτήσεων, της κατανόησης των απαντήσεων και την επιτυχή συλλογή δεδομένων).

Οι εξωτερικοί φορείς ενημερώθηκαν σχετικά με την έρευνα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ τα ερωτηματολόγια διακινήθηκαν και αυτά μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας.

Μετά την εφαρμογή των προηγούμενων κριτηρίων επιλογής, ο συνολικός αριθμός ερωτηματολογίων που εστάλησαν ήταν 556:

- 53 στάλθηκαν σε μέλη ΔΕΠ στο εξωτερικό, τα στοιχεία επικοινωνίας των οποίων δόθηκαν από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καθώς αποτελούν συνεργάτες/μέλη των ερευνητικών τους δικτύων
- 21 στάλθηκαν σε μέλη ΔΕΠ άλλων τμημάτων ΑΕΙ στην Ελλάδα, τα στοιχεία επικοινωνίας των οποίων δόθηκαν από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καθώς αποτελούν συνεργάτες/μέλη των ερευνητικών τους δικτύων
- 34 στάλθηκαν σε αποφοίτους του Τμήματος που εργάζονται στο εξωτερικό, τα στοιχεία των οποίων προήλθαν είτε μέσω των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είτε μέσω αναζήτησης στην πλατφόρμα LinkedIn
- 71 στάλθηκαν σε αποφοίτους του Τμήματος που εργάζονται στην Ελλάδα, τα στοιχεία των οποίων προήλθαν είτε μέσω των μελών ΔΕΠ του Τμήματος είτε μέσω αναζήτησης στην πλατφόρμα LinkedIn
- 228 στάλθηκαν σε λοιπούς αποφοίτους του Τμήματος με έτος εισαγωγής μέχρι και το 2015, καθώς συμφωνήθηκε στην έρευνα να συμμετέχουν όσοι έχουν αποφοιτήσει τουλάχιστον 3 έτη πριν
- Τέλος, 149 στάλθηκαν στους φορείς πρακτικής άσκησης με τους οποίους συνεργάζεται το ΠΠΣ του Τμήματος. Τα στοιχεία προήλθαν από τον υπεύθυνη ομάδα διαχείρισης της πρακτικής άσκησης του Τμήματος.

Συλλέχθηκαν συνολικά 82 ερωτηματολόγια, ποσοστό σχεδόν 15% του συνολικού αριθμού που στάλθηκαν.

Ανάλυση αποτελεσμάτων

Σύνδεση Εξωτερικών φορέων με το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας

Το ερωτηματολόγιο συμπλήρωσαν συνολικά 82 άτομα/φορείς. Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζεται η κατανομή τους σχετικά με τη φύση της σχέσης με το Τμήμα. Από τα αποτελέσματα διαφαίνεται άνω του 95% των ερωτηθέντων παρουσιάζουν ισχυρή συσχέτιση με το Τμήμα καθώς είτε είναι και οι ίδιοι απόφοιτοι του Τμήματος είτε έχουν συνεργαστεί με απόφοιτους ως εργοδότες, ως φορείς πρακτικής άσκησης ή ως εξωτερικοί συνεργάτες.

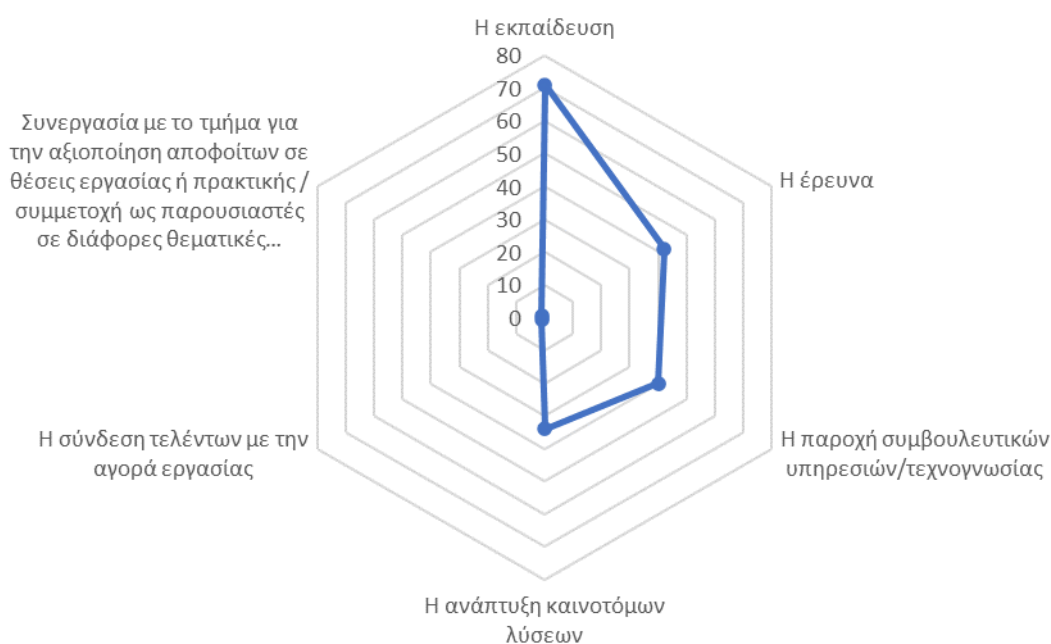

Διάγραμμα 1. Σχέση Εξωτερικών Φορέων με το Τμήμα.

Σημασία λειτουργιών του Τμήματος

Σύμφωνα με τις απαντήσεις το 86,6% των ερωτηθέντων θεώρησαν ως πιο σημαντική για το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας τη λειτουργία της εκπαίδευσης. Το 51,22% των ερωτηθέντων αναγνωρίζουν ότι η έρευνα αποτελεί τη δεύτερη πιο σημαντική λειτουργία, ενώ η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και τεχνογνωσίας αναγνωρίζεται από το 48,8% των συμμετεχόντων ως η τρίτη πιο σημαντική λειτουργία του Τμήματος. Η ανάπτυξη

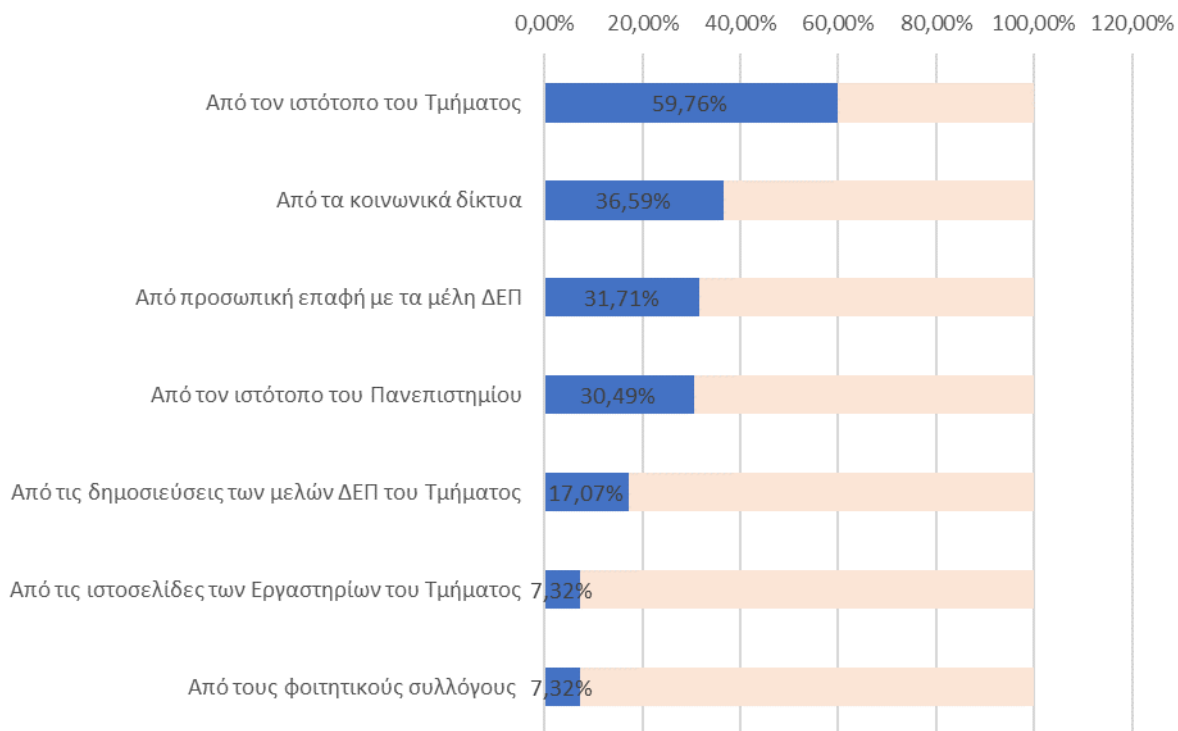
καινοτόμων λύσεων καταλαμβάνει την τέταρτη θέση ως προς την σημαντικότητα της συγκεντρώνοντας το 41,46% των ερωτηθέντων. Στις απαντήσεις που υποβλήθηκαν καταχωρήθηκαν επίσης ως σημαντικές λειτουργίες «η σύνδεση ταλέντων με την αγορά εργασίας» και «η ανάπτυξη συνεργασιών για την αξιοποίηση αποφοίτων σε θέσεις εργασίας ή πρακτικής / συμμετοχή ως παρουσιαστές σε διάφορες θεματικές ενότητες». Ωστόσο οι λειτουργίες αυτές αναγνωρίστηκαν ως σημαντικές μόνο από το 1,22% των ερωτηθέντων. Οι απαντήσεις παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 2.

Διάγραμμα 2. Σημασία των λειτουργιών του Τμήματος

Πηγές πληροφόρησης των εξωτερικών φορέων

Στο Διάγραμμα 3 αποτυπώνονται οι πηγές από τις οποίες οι εξωτερικοί φορείς αντλούν πληροφορίες για το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας. Το 59,8% των ερωτηθέντων καταχώρησαν ότι αξιοποιούν τον ιστότοπο του Τμήματος για να αντλούν πληροφορίες, ενώ το 37% των ερωτηθέντων αναζητά πληροφορίες στα κοινωνικά δίκτυα στα οποία το Τμήμα έχει παρουσία. Επιπρόσθετα, περίπου το 30% αναζητά πληροφορίες είτε μέσω προσωπικών επαφών με τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος είτε προστρέχει στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου. Ένα σημαντικό ποσοστό των ερωτηθέντων (17%) δήλωσαν ότι ανατρέχουν στο δημοσιευμένο έργο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος για να λάβει εξειδικευμένη πληροφόρηση. Τέλος το 7% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι αναζητούν πληροφορίες είτε από τους φοιτητικούς συλλόγους είναι από τις ιστοσελίδες των Εργαστηρίων του Τμήματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 52% των ερωτηθέντων αξιοποιεί μόνο μία πηγή για την πληροφόρηση του. Σε αυτές τις περιπτώσεις πάλι αξιοποιούνται κυρίως ο ιστότοπος του Τμήματος (34,9%), η προσωπική επαφή με τα μέλη ΔΕΠ (25,6%), τα κοινωνικά δίκτυα (23,3%) και ο ιστότοπος του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Τέλος ακολουθούν οι φοιτητικοί σύλλογοι και οι δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ με 2,3%. Αντίστοιχα το 48% των ερωτηθέντων αξιοποιούν πολλαπλές πηγές για τη ενημέρωσή τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις αξιοποιούνται συνήθως άνω των τριών διαφορετικών πηγών με κυρίαρχες τον ιστότοπο του Τμήματος, τα κοινωνικά δίκτυα και τον ιστότοπο το Πανεπιστημίου.

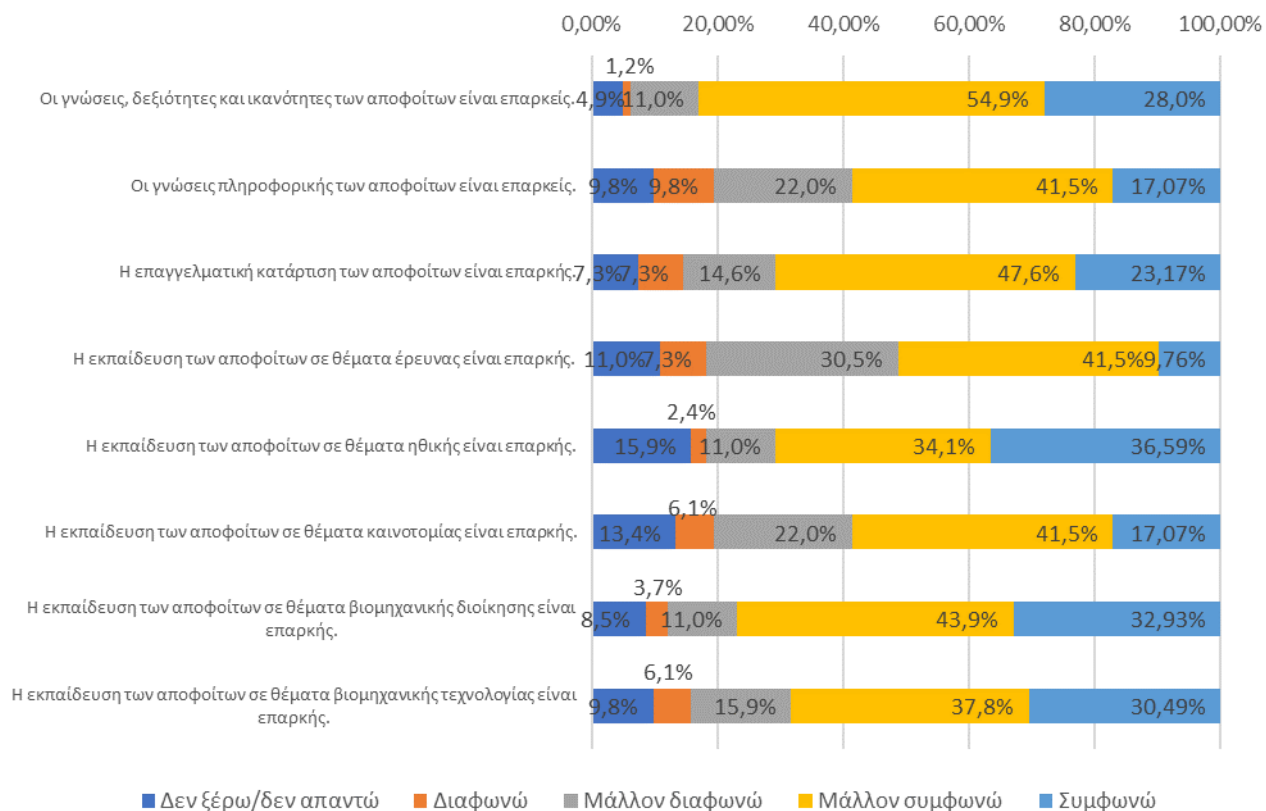
Διάγραμμα 3. Πηγές άντλησης πληροφοριών για το Τμήμα

Αξιολόγηση των αποφοίτων του Τμήματος από τους εξωτερικούς φορείς

Σύμφωνα με τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο, το 82,9% των εξωτερικών φορέων δήλωσαν ότι κρίνουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες των αποφοίτων του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας ως επαρκείς/πολύ επαρκείς. Αντίστοιχα επαρκής/πολύ επαρκής κρίθηκε η επαγγελματική κατάρτιση των αποφοίτων από το 70,8% των ερωτηθέντων καθώς και η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα ηθικής (70,7%). Επιπλέον το 76,8% των ερωτηθέντων συμφώνησαν ως προς την επάρκεια που επιδεικνύουν οι απόφοιτοι σε θέματα που άπτονται της βιομηχανικής διοίκησης και ως προς τα θέματα της βιομηχανικής τεχνολογίας (68,3%). Ως προς τις γνώσεις στον τομέα της πληροφορικής το 58,5% των ερωτηθέντων δήλωσε ότι τις θεωρεί επαρκείς/πολύ επαρκείς. Αντίστοιχα το 51,2% και το 58,5% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι θεωρούν την εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα καινοτομίας και σε θέματα έρευνας ως επαρκή/πολύ επαρκή.

Δεξιότητες/ικανότητες των αποφοίτων του Τμήματος που θεωρούνται σημαντικές για την επαγγελματική επιτυχία

Στον Πίνακα 1 αποτυπώνονται οι απαντήσεις των εξωτερικών φορέων ως προς τις δεξιότητες/ικανότητες τις οποίες θεωρούν σημαντικές για την επαγγελματική επιτυχία ενός/μίας αποφοίτου του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας. Από τον Πίνακα παρατηρείται ότι άνω του 50% των ερωτηθέντων αναγνώρισε ως σημαντικές τις δεξιότητες/ικανότητες της ανάλυσης και σύνθεσης δεδομένων και πληροφοριών με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών, τη λήψη αποφάσεων και την ομαδική εργασία, την προσαρμογή σε νέες καταστάσεις και τις επικοινωνιακές ικανότητες. Επίσης το 30-50% των ερωτηθέντων αναγνώρισε ως σημαντικές τις δεξιότητες/ικανότητες της κατανόησης και χρήσης νέων τεχνολογιών, της επικοινωνίας και παρουσίασης δεδομένων/αποτελεσμάτων, της εργασίας σε διεθνή περιβάλλον, τις ηγετικές ικανότητες καθώς και την ικανότητα της αντικειμενικής αξιολόγησης ζητημάτων από πολλές διαφορετικές οπτικές γωνίες, χωρίς προκαταλήψεις. Επιπρόσθετα, οι δεξιότητες/ικανότητες που αναφέρονται στην ψηφιακή επάρκεια των αποφοίτων, στην αυτόνομη εργασία, στον συντονισμό και στην διαχείριση ομάδων, στον σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον, στην άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής, στην προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης κρίθηκαν ως σημαντικές από το 20-30% των ερωτηθέντων.

Διάγραμμα 4. Αξιολόγηση των αποφοίτων του Τμήματος από τους εξωτερικούς φορείς

Πίνακας 1. Σημαντικές δεξιότητες/ικανότητες για την επαγγελματική επιτυχία των αποφοίτων του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας

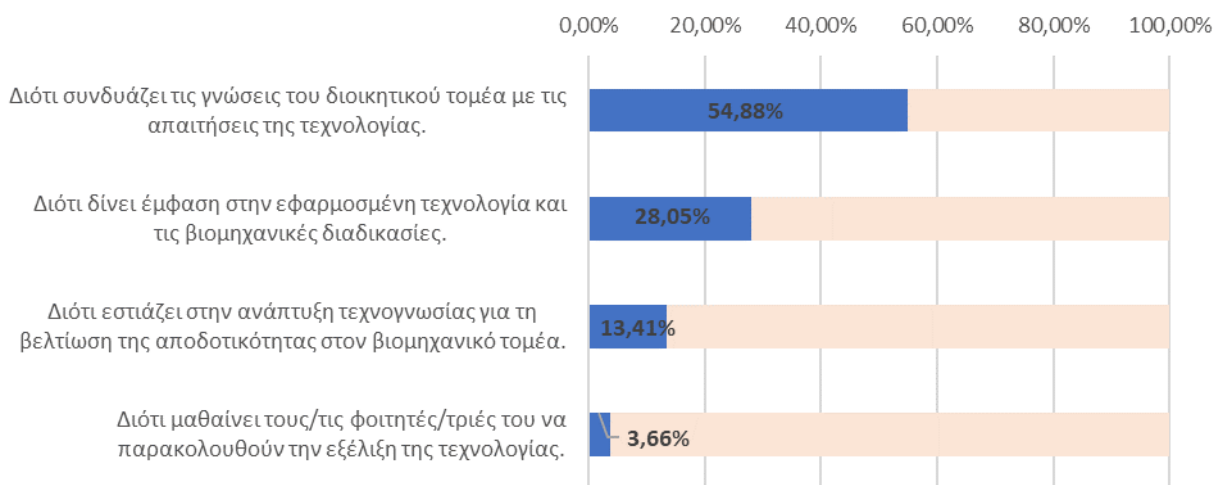
Δεξιότητες/ικανότητες	Ποσοστό
Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	68.29%
Λήψη αποφάσεων	60.98%
Ομαδική εργασία	56.10%
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	52.44%
Επικοινωνιακή ικανότητα	50.00%
Κατανόηση και χρήση νέων τεχνολογιών	48.78%
Επικοινωνία και παρουσίαση δεδομένων/αποτελεσμάτων	47.56%
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	41.46%
Ηγετική ικανότητα	36.59%
Αντικειμενική αξιολόγηση ζητημάτων από πολλές διαφορετικές οπτικές γωνίες, χωρίς προκαταλήψεις	32.93%
Ψηφιακή επάρκεια	28.05%
Αυτόνομη εργασία	24.39%
Συντονισμός και διαχείριση ομάδων	24.39%
Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον	23.17%
Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής	20.73%
Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης	20.73%
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	19.51%

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	19.51%
Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα	17.07%
Ανάπτυξη αποτελεσματικού γραπτού λόγου	13.41%
Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα έμφυλων διακρίσεων	8.54%

Τέλος, ως σημαντικές για την επιτυχία των αποφοίτων του Τμήματος από το 8-20% των ερωτηθέντων κρίνονται οι δεξιότητες/ικανότητες της εργασίας σε διεπιστημονικό περιβάλλον, της παραγωγής νέων ερευνητικών ιδεών, του σεβασμού στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα, της ανάπτυξης αποτελεσματικού γραπτού λόγου, και της επίδειξης κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα έμφυλων διακρίσεων.

Αποτύπωση της εικόνας των εξωτερικών φορέων σε σχέση με τους παράγοντες διαφοροποίησης του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας.

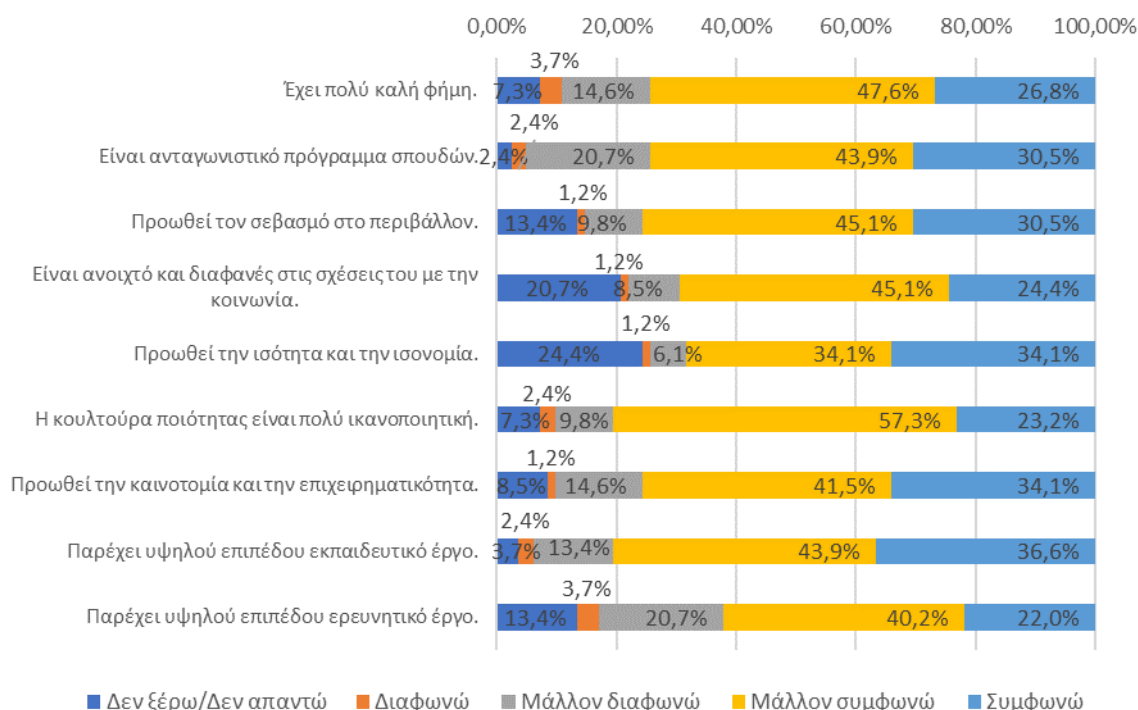
Στο Διάγραμμα 5 απεικονίζονται οι παράγοντες τους οποίους οι εξωτερικοί φορείς θεωρούν ότι διαφοροποιούν το πρόγραμμα σπουδών στη Βιομηχανική Διοίκηση και Τεχνολογία σε σχέση με ένα γενικό πρόγραμμα σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων. Από το διάγραμμα παρατηρείται ότι κύριο παράγοντα διαφοροποίησης αποτελεί η διεπιστημονική φύση του προγράμματος σπουδών που συνδυάζει τις γνώσεις του διοικητικού τομέα με τις απαιτήσεις της τεχνολογίας. Ο δεύτερος παράγοντας διαφοροποίησης είναι η έμφαση η οποία δίνεται στην εφαρμοσμένη τεχνολογία και τις βιομηχανικές διαδικασίες. Τέλος, λιγότερο ισχυρούς παράγοντες διαφοροποίησης αποτελούν η ανάπτυξη τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της αποδοτικότητας στον βιομηχανικό τομέα και η καλλιέργεια της στάσης των αποφοίτων να παρακολουθούν συνεχώς την εξέλιξη της τεχνολογίας.

Διάγραμμα 5. Παράγοντες Διαφοροποίησης του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας

Αποτύπωση της γνώμης των εξωτερικών φορέων για το Τμήμα

Στο Διάγραμμα 6 αποτυπώνεται η άποψη την οποία έχουν σχηματίσει οι εξωτερικοί φορείς για το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας. Το 74,4% των ερωτηθέντων συμφωνεί/συμφωνεί απολύτως ότι το Τμήμα χαρακτηρίζεται από πολύ καλή φήμη και παρέχει ανταγωνιστικό πρόγραμμα σπουδών στους φοιτητές/φοιτήτριες του. Το 80,5% των ερωτηθέντων συμφωνεί/συμφωνεί απολύτως ότι το Τμήμα παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικό έργο, ενώ το 62,2% συμφωνεί ότι παράγει και υψηλού επιπέδου ερευνητικό έργο. Επίσης το 75,6% των ερωτηθέντων συμφωνεί ότι το Τμήμα προωθεί τον σεβασμό στο περιβάλλον, την ισότητα και την ισονομία (68,3%), ενώ παραμένει ανοιχτό και διαφανές στις σχέσεις του με την κοινωνία (69,5%). Τέλος το 75,61% των ερωτηθέντων θεωρεί ότι το Τμήμα προωθεί την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα ενώ η κουλτούρα ποιότητας που το διέπει είναι πολύ ικανοποιητική (80,5%).

Διάγραμμα 6. Άποψη των εξωτερικών φορέων σε σχέση με το Τμήμα.

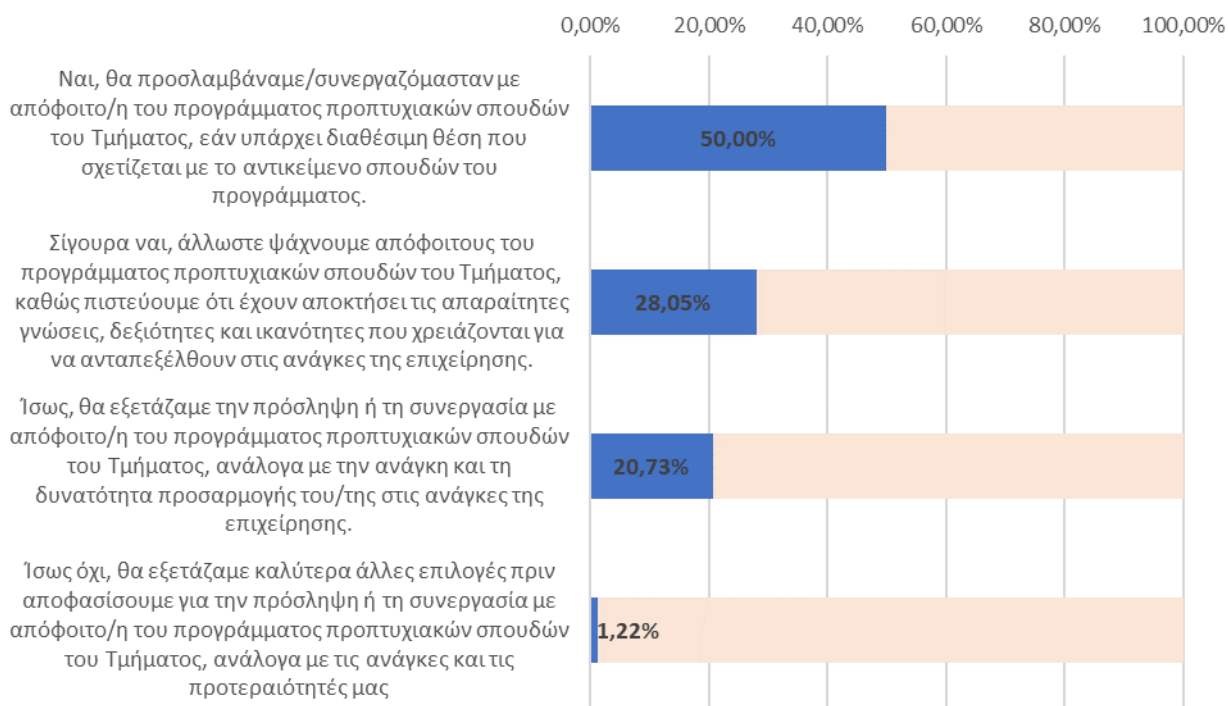
Διερεύνηση επιθυμίας πρόσληψης ή συνεργασίας με απόφοιτο/η του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας

Στο Διάγραμμα 7 διερευνάται το αν οι εξωτερικοί φορείς θα προχωρούσαν σε πρόσληψη ή συνεργασία με απόφοιτο/η του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας. Το 50% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι θα προσελάμβαναν / συνεργαζόντουσαν με απόφοιτο/η του Τμήματος, εάν υπάρχει διαθέσιμη θέση που σχετιζόταν με το αντικείμενο σπουδών του προγράμματος. Το 28% μάλιστα απάντησε ότι αναζητούν ενεργά απόφοιτους τους Τμήματος καθώς θεωρούν ότι έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που χρειάζονται για να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της επιχείρησής τους. Το 20,7% των ερωτηθέντων απάντησε ότι η πρόσληψη ή η συνεργασία με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος θα εξεταζόταν ανάλογα με την ανάγκη και τη δυνατότητα προσαρμογής του/της στις ανάγκες της επιχείρησής. Τέλος, ένα μικρό ποσοστό 1,2% θα εξέταζε πρώτα εναλλακτικές επιλογές πριν να προχωρήσει στην πρόσληψη ή τη συνεργασία με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και προτεραιότητες.

Συμπεράσματα

Ενώ η συμμετοχή στην έρευνα κρίνεται επαρκής στο σύνολό της, επιμέρους κατηγορίες όπως οι φορείς πρακτικής άσκησης και οι εργοδότες των αποφοίτων δεν είχαν αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση στο δείγμα. Αυτό καταδεικνύει την ανάγκη σύσφιξης των δεσμών του Τμήματος με αυτούς τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Αναφορικά με τη σημασία που αποδίδουν οι εξωτερικοί φορείς στις λειτουργίες του Τμήματος, το κομμάτι της προβολής της ερευνητικής δραστηριότητας του και η παροχή καινοτόμων λύσεων/συμβουλευτικών υπηρεσιών-τεχνογνωσίας μοιάζει να χρειάζεται ενίσχυση. Σε αυτό σημαντικό ρόλο πρέπει να διαδραματίσουν τα θεσμοθετημένα εργαστήρια του Τμήματος και μία προσπάθεια προβολής η οποία ξεκίνησε με το 1^ο φοιτητικό συνέδριο που διοργανώθηκε τον Απρίλιο. Ο ανανεωμένος ιστότοπος του Τμήματος φαίνεται πως αποτελεί τη βασική πύλη επικοινωνίας με τους εξωτερικούς φορείς και πρέπει να επικαιροποιείται ανελλιπώς.

Διάγραμμα 7. Διερεύνηση πιθανής πρόσληψης ή συνεργασίας με απόφοιτο/η του Τμήματος.

Ενώ σχεδόν το 83% των εξωτερικών φορέων κρίνουν τις γνώσεις/ικανότητες/δεξιότητες των αποφοίτων του Τμήματος επαρκείς έως πολύ επαρκείς, στην εξειδίκευση που έπεται φαίνεται να διαπιστώνονται κάποιες αδυναμίες σε θέματα γνώσεων πληροφορικής και σε θέματα έρευνας/καινοτομίας. Αυτό το εύρημα θα χρησιμοποιηθεί στην αναμόρφωση του ΠΠΣ που σχεδιάζεται από το Τμήμα για επόμενο ή μεθεπόμενο ακαδημαϊκό έτος. Θα αξιοποιηθούν, επίσης, τα ευρήματα σχετικά με τις βασικές δεξιοτήτων/ικανοτήτων που πρέπει να έχουν οι απόφοιτοι του Τμήματος. Η δυϊκή φύση του Τμήματος (Διοίκηση και Τεχνολογία) φαίνεται πως αποτελεί το συγκριτικό του πλεονέκτημα, το οποίο και πρέπει να ενισχυθεί, καθώς οι απόφοιτοι του Τμήματος φαίνεται να επιτυγχάνουν ικανοποιητική διείσδυση στην αγορά εργασίας.

Παράρτημα 1: Ερωτηματολόγιο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η παρούσα έρευνα διεξάγεται στα πλαίσια της επαναπιστοποίησης του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) στη Βιομηχανική Διοίκηση και Τεχνολογία με στόχο τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος. Σκοπός της έρευνας είναι η αποτύπωση της παρούσας κατάστασης και η καταγραφή των απόψεών σας για μία σειρά θεμάτων που κρίνονται σημαντικά για τη λειτουργία του προγράμματος και την αναθεώρησή του. Θα χρειαστείτε περίπου 5 λεπτά για να απαντήσετε σε όλες τις ερωτήσεις. Απαντήστε στις ακόλουθες ερωτήσεις όσο το δυνατόν πιο ειλικρινά και αυθόρμητα.

Η έρευνα εποπτεύεται από την ΟΜ.Ε.Α. του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πειραιώς. Με την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, συναινείτε στην επεξεργασία των απαντήσεών σας. Η συμμετοχή σας είναι εντελώς ανώνυμη και όλες οι πληροφορίες που συλλέγονται θα χρησιμοποιηθούν μόνο για αυτήν την έρευνα και θα παραμείνουν εμπιστευτικές. Δεν θα υπάρχει σύνδεση των απαντήσεων που δίνεται με εσάς ως άτομο ή με την εταιρεία σας σε κανένα σημείο της διαδικασίας της έρευνας ή σε μελλοντική δημοσίευση των αποτελεσμάτων.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να λάβετε ενημέρωση για τα αποτελέσματα της μελέτης, παρακαλούμε να επικοινωνήσετε με τον Αναπλ. Καθ. Ν. Ραχανιώτη στη δ/νση nrachan@unipi.gr. Σε περίπτωση που έχετε οποιαδήποτε απορία ή ερώτηση επικοινωνήστε με την Καθ. Χ. Σιοντόρου στη δ/νση csiontor@unipi.gr.

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην έρευνα, οι απαντήσεις σας είναι σημαντικές!

1. Πώς συνδέεστε με το Πρόγραμμα προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας;

Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις.

- φορέας Πρακτικής Άσκησης
- απόφοιτος/η
- εξωτερικός συνεργάτης – διδασκαλία
- εξωτερικός συνεργάτης – έρευνα και ανάπτυξη
- γονέας φοιτητή/τριας
- εργοδότης αποφοίτου του Τμήματος
- συνεργάτης αποφοίτου του Τμήματος
- άλλο (προσδιορίστε) _____

2. Ποια/ες λειτουργία/ες του Τμήματος είναι σημαντική/ές για εσάς; Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις.

- Η εκπαίδευση
- Η έρευνα
- Η ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων
- Η παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών/τεχνογνωσίας
- Άλλο (προσδιορίστε) _____

3. Από ποιες πηγές συνήθως λαμβάνετε πληροφορίες σχετικά με το Τμήμα; Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες από μία απαντήσεις.

- Από τον ιστότοπο του Τμήματος
- Από τον ιστότοπο του Πανεπιστημίου
- Από τις δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος
- Από τις ιστοσελίδες των Εργαστηρίων του Τμήματος
- Από τα κοινωνικά δίκτυα
- Από τους φοιτητικούς συλλόγους
- Από προσωπική επαφή με τα μέλη ΔΕΠ

4. Παρακαλώ αξιολογήστε τις παρακάτω δηλώσεις όσον αφορά τους/τις φοιτητές/τριες και τους/τις αποφοίτους του Τμήματος. 5: συμφωνώ, 4: μάλλον συμφωνώ, 3: μάλλον διαφωνώ, 2: διαφωνώ, 1: δεν ξέρω/δεν απαντώ

- Οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες των αποφοίτων είναι επαρκείς.
- Οι γνώσεις πληροφορικής των αποφοίτων είναι επαρκείς.
- Η επαγγελματική κατάρτιση των αποφοίτων είναι επαρκής.
- Η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα έρευνας είναι επαρκής.
- Η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα ηθικής είναι επαρκής.
- Η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα καινοτομίας είναι επαρκής.
- Η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα βιομηχανικής διοίκησης είναι επαρκής.

- Η εκπαίδευση των αποφοίτων σε θέματα βιομηχανικής τεχνολογίας είναι επαρκής.

5. Ποιες από τις παρακάτω δεξιότητες/ικανότητες θεωρείτε πιο σημαντικές για την επαγγελματική επιτυχία ενός/μίας αποφοίτου του ΒΔΤ; Μπορείτε να επιλέξετε μέχρι 8 απαντήσεις.

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών.
- Επικοινωνία και παρουσίαση δεδομένων/αποτελεσμάτων.
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις.
- Λήψη αποφάσεων.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία.
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον.
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον.
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών.
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Ηγετική ικανότητα.
- Επικοινωνιακή ικανότητα.
- Συντονισμός και διαχείριση ομάδων.
- Ψηφιακή επάρκεια.
- Κατανόηση και χρήση νέων τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη αποτελεσματικού γραπτού λόγου.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα.
- Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον.
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα έμφυλων διακρίσεων.
- Αντικειμενική αξιολόγηση ζητημάτων από πολλές διαφορετικές οπτικές γωνίες, χωρίς προκαταλήψεις.

6. Τι νομίζετε ότι ξεχωρίζει το πρόγραμμα σπουδών στη βιομηχανική διοίκηση και τεχνολογία από ένα γενικό πρόγραμμα σπουδών στη διοίκηση επιχειρήσεων; Επιλέξτε όποια απάντηση ταιριάζει περισσότερο με την άποψή σας.

- Διότι δίνει έμφαση στην εφαρμοσμένη τεχνολογία και τις βιομηχανικές διαδικασίες.
- Διότι συνδυάζει τις γνώσεις του διοικητικού τομέα με τις απαιτήσεις της τεχνολογίας.
- Διότι εστιάζει στην ανάπτυξη τεχνογνωσίας για τη βελτίωση της αποδοτικότητας στον βιομηχανικό τομέα.
- Διότι μαθαίνει τους/τις φοιτητές/τριές του να παρακολουθούν την εξέλιξη της τεχνολογίας.

7. Παρακαλώ αξιολογήστε τις παρακάτω δηλώσεις για το Τμήμα Βιομηχανικής Διοίκησης και Τεχνολογίας; 5: συμφωνώ, 4: μάλλον συμφωνώ, 3: μάλλον διαφωνώ, 2: διαφωνώ, 1: δεν ξέρω/δεν απαντώ

- Έχει πολύ καλή φήμη.
- Είναι ανταγωνιστικό πρόγραμμα σπουδών.
- Προωθεί τον σεβασμό στο περιβάλλον.
- Είναι ανοιχτό και διαφανές στις σχέσεις του με την κοινωνία.
- Προωθεί την ισότητα και την ισονομία.
- Η κουλτούρα ποιότητας είναι πολύ ικανοποιητική.
- Προωθεί την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα.
- Παρέχει υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικό έργο.
- Παρέχει υψηλού επιπέδου ερευνητικό έργο.

8. Θα προσλαμβάνατε ή θα συνεργαζόσασταν με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος;

- Σίγουρα ναι, άλλωστε ψάχνουμε απόφοιτους του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, καθώς πιστεύουμε ότι έχουν αποκτήσει τις απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που χρειάζονται για να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της επιχείρησης.
- Ναι, θα προσλαμβάναμε/συνεργαζόμασταν με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, εάν υπάρχει διαθέσιμη θέση που σχετίζεται με το αντικείμενο σπουδών του προγράμματος.

- Ίσως, θα εξετάζαμε την πρόσληψη ή τη συνεργασία με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, ανάλογα με την ανάγκη και τη δυνατότητα προσαρμογής του/της στις ανάγκες της επιχείρησης.
- Ίσως όχι, θα εξετάζαμε καλύτερα άλλες επιλογές πριν αποφασίσουμε για την πρόσληψη ή τη συνεργασία με απόφοιτο/η του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Τμήματος, ανάλογα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητές μας.